

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2023/113
Toplantı Tarihi/Sayısı : 17.10.2023/37
Karar Numarası : 2023/806
Başvuran : Y. B. adına Ş. A.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : İzmir 1 No.lu F Tipi Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumu
Muhatap Adres : Kırıklar, 35390 Buca/İzmir

I. BAŞVURU KONUSU

1. Başvuranın İzmir 1 No.lu F Tipi Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumunda bulunan 82 yaşındaki kayınpederi Y. B.'nin birden çok rahatsızlığının bulunması sebebiyle ceza infaz kurumu koşullarına dayanamadığı iddiası ile kayınpederinin tahliye edilmesi talebine ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle;

a. İzmir 1 No.lu F Tipi Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumunda bulunan kayınpederi Y. B. adına başvuruda bulunduğunu,

b. Y. B.'nin ileri yaşı ve demans, alzheimer, ileri derecede işitme kaybı, prostat ve kalça kırığı gibi birden çok rahatsızlığının bulunması nedeniyle ceza infaz kurumunda hayatını idame ettiremeyecek durumda olduğunu, kahvaltısının yaptırılmadığını, hastaneye götürüldüğü minibüste kelepçelendiğini,

c. Ayrıca, hastaneye sevkleri sırasında Y. B.'ye ilaçlarının verilmediğini iddia etmekte; konunun incelenerek kayınpederinin tahliyesini talep etmektedir.

3. Muhatap İzmir 1 No.lu F Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle;

a. Ceza infaz kurumlarında barındırılan hükümlü ve tutukluların sağlıklarının korunmasının, teşhis ve tedavilerinin yapılmasının, sağlığa erişim hakkının kolaylaştırılması ve korunmasının çağdaş infaz anlayışının temel unsurlarından olduğu, bu konuda herhangi bir aksamanın ve hak kaybının olmaması için azami çabanın gösterildiği ve gereken her türlü tedbirin alındığı, mahpusun sağlık durumuna ilişkin gerek Kurum revirinde gerekse de Devlet hastanelerinde tedavisinin yaptırıldığı, mevzuat hükümlerine göre, hükümlü ve tutukluların öncelikle ilde bulunan hastanelere, il düzeyinde tedavi imkânı bulunamaması halinde diğer illerdeki hastanelerin ilgili bölümlerine ve üniversite hastanelerine sevk edildikleri, hasta hükümlü ve tutuklunun hangi uzmanlık alanında tetkik ve tedavi göreceğine muayene eden Kurum doktorunun, Kurum doktoru bulunmuyorsa aile sağlığı merkezi veya

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

hastanede görevli doktorun karar verdiği, bu aşamada Kurum İdaresinin bir yetkisinin bulunmadığı, görevli personelin adı geçen mahpusu hastaneye götürüp getirirken yaşı gereği kelepçe takmadığı, tedavi sırasında gerekli kolaylığın her zaman sağlandığı,

b. Mahpusun çeşitli rahatsızlıkları nedeniyle birlikte barındırıldığı diğer tutuklular tarafından ihtiyaçlarının karşılandığı ancak aile bireylerinden biri tarafından bakımının yapılmasının daha iyi olacağını düşünülmesi nedeniyle yapılan yazışmalar neticesinde İzmir 2 No.lu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda tutuklu olarak bulunan damadı Ş. A.'nın İzmir 1 No.lu F Tipi Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumuna nakledildiği,

c. Mahpusun 3 Ocak Pazartesi günü katarakt ameliyatı için İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesine götürüldüğü, ameliyat öncesi lokal anestezi yapılırken kalp krizi geçirmesi üzerine yoğun bakıma alındığı, yoğun bakımda tedavisi devam ederken 20/2/2022 tarihinde vefat ettiği ifade edilmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde, Kurumumuzun "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" ile görevli olduğu düzenlenmiştir.

6. Anılan Kanun'un "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesinde: "*(2) İlgililer, Kuruma başvurmadan önce bu Kanuna aykırı olduğunu iddia ettikleri uygulamanın düzeltilmesini ilgili taraftan talep eder. Bu taleplerin reddedilmesi veya otuz gün içerisinde cevap verilmemesi hâlinde Kuruma başvuru yapılabilir. (9) İşleme konulamayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.*" hükmüne yer verilmiştir.

7. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Başvurunun yapıış usulü" başlıklı 35'inci maddesinde: "*(...) (a) Başvurucu gerçek kişi ise (...)* 4) *Aleyhine başvuru yapılan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri, başvuru konusu ve talep, 5) İlgili tarafa başvuru tarihi ve ilgili tarafın cevap tarihi (...)* eklenir." denmektedir.

8. Anılan Yönetmelik'in "Kanuna aykırı olduğu iddia edilen uygulamanın düzeltilmesinin ilgili taraftan talep edilmesi" başlıklı 39'uncu maddesi: "*(1) Başvurucu, Kuruma başvurmadan önce Kanuna aykırı olduğunu iddia ettiği uygulamanın düzeltilmesini ilgili taraftan talep eder. (2) Talebin reddedilmesi veya otuz gün içerisinde cevap verilmemesi hâlinde Kuruma başvuru yapılabilir.*" hükmünü haizdir.

9. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Ön incelemenin yapılması" başlıklı 48'inci maddesi: "*(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği,....., d) Kuruma başvurmadan önce Kanuna aykırı olduğu iddia edilen uygulamanın düzeltilmesinin ilgili taraftan talep edilip edilmediği, e) Belli bir konuyu içerip içermediği, f) Başvuruda bulunması gereken bilgilerin yer alıp almadığı yönlerinden incelenir.*" hükmünü haizdir.

10. Mezkur Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesinin 2'nci fıkrasına göre;

“Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48’inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

11. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu’nun 9’uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde belirtilen görev kapsamında başvuranın, yukarıda açıklanan iddia ve talepleri konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile birlikte incelenip değerlendirilmiştir.

12. Somut başvuruda başvuran; kayınpederinin bulunduğu ceza infaz kurumunda ileri yaşı ve hastalıkları nedeniyle daha fazla hayatını devam ettirmesinin mümkün olmadığını iddia etmiştir. 6701 sayılı Kanun’un 9’uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde “Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek” Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

13. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun 17’nci maddesinin 2’nci fıkrasında Kuruma başvurmadan önce kanuna aykırı olduğu iddia edilen uygulamanın düzeltilmesinin ilgili taraftan talep edilmesi gerektiği düzenlenmiştir. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in 35’inci maddesine göre, gerçek kişi başvuranların başvurularında, başvuru konusu ve talebi ile ilgili tarafa başvuru tarihi ve ilgili tarafın cevap tarihinin bulunması gerekmektedir. Yine aynı Yönetmelik’in 39’uncu maddesinde, başvuranların Kuruma başvurmadan önce uygulamanın düzeltilmesini ilgili taraftan talep etmesi, talebin reddedilmesi veya 30 gün içinde cevap verilmemesi durumunda Kuruma başvurulması hükme bağlanmıştır. Öte yandan anılan Yönetmelik’in 48’inci maddesinin 1’inci fıkrasının (e) bendi uyarınca ön inceleme aşamasında Kuruma yapılan başvurunun belirli bir konuyu içerip içermediği bakımından da incelenmesi gerekmektedir.

14. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre, ihlalden zarar gördüğü iddiasında bulunan özgürlüğünden mahrum bırakılan kişiler, ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını bizzat kendileri veya kanuni temsilcileri/vekilleri aracılığıyla yapabilmektedir. Bu husus Yönetmelik’in 37’nci maddesinde; “Başvurular, kanunî temsilci veya vekil tarafından da yapılabilir. Kanunî temsilci veya vekil aracılığıyla yapılan başvurularda temsile veya vekâlete dair geçerli bir yetki belgesinin sunulması zorunludur.” şeklinde düzenlenmiştir.

15. Söz konusu başvurunun; başvuranın, hakkında başvuru yapılan mahpus Y. B.’nin kanuni temsilcisi olduğuna ilişkin bir belge ibraz etmediği anlaşıldığından inceleme şartını taşımadığı ve bu nedenle kabul edilmez olduğu kanaatine ulaşılmıştır.

16. Ayrıca mahpus Y. B.’nin tahliye talebine ilişkin olarak Kuruma başvuru yapmadan önce söz konusu uygulamanın düzeltilmesini ilgili taraftan talep ettiğine ilişkin bir belge sunmadığı görülmüştür. Bundan bahisle başvurunun bu yönden de başvuru inceleme şartını taşımadığı ve bu nedenle kabul edilmez olduğu kanaatine ulaşılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın taraflara tebliĐine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

17/10/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Aliřan TİRYAKI
Daire Bařkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
ye

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTI
ye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
ye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
ye